

Uniwersytet
Wrocławski

INSTYTUT PSYCHOLOGII
WYDZIAŁ NAUK HISTORYCZNYCH
I PEDAGOGICZNYCH

**PRZEGLĄD
BIBLIOTERAPEUTYCZNY**

TOM V | NUMER 2 | ROK 2015

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY
FACULTY OF HISTORICAL
AND PEDAGOGICAL SCIENCES

**BIBLIOTHERAPY
REVIEW**

VOLUME V | NUMBER 2 | 2015

Wrocław 2015

ADRES
„Przegląd Biblioterapeutyczny”
Instytut Psychologii
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Uniwersytet Wrocławski
50-527 Wrocław, ul. Dawida 1
e-mail: w.czernianin@psychologia.uni.wroc.pl
lub: k.chatzipentidis@psychologia.uni.wroc.pl
tel.(0 71) 367-20-01 wew. 134
fax (71) 367-41-10

ADDRESS
Bibliotherapy Review
Department of Psychology
University of Wrocław
ul. Dawida 1
50-527 Wrocław
Poland

Patronat medialny

Online access: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/72645>

„Przegląd Biblioterapeutyczny jest indeksowany w specjalistycznych bazach danych:
[Google Scholar](#), [Europeana](#), [ViFaOst](#), [Federacja Bibliotek Cyfrowych](#)”

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Uniwersytet Wrocławski

*Department of Psychology
Faculty of Historical and Pedagogical Sciences
University of Wrocław*

Przegląd Biblioterapeutyczny

Tom V, Numer 2, Rok 2015

Bibliotherapy Review

Volume V, Number 2, 2015

Wrocław 2015

RADA NAUKOWA / EDITORIAL BOARD

PRZEWODNICZĄCA / SENIOR ASSOCIATE EDITOR:

Wita Szulc, em. profesor Uniwersytetu Wrocławskiego,
Prezes Stowarzyszenia Arteterapeutów Polskich „Kajros”. PWSZ im. Witelona w Legnicy

CZŁONKOWIE / ASSOCIATE EDITORS:

Genowefa Surniak, Prezes Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego,
Alicja Kuczyńska, Uniwersytet Wrocławski,
Halina Czernianin, Uniwersytet Wrocławski,
Kristine Martinsone, Riga Stradins University (Latvia),
Srikanthaluxmy Arulanantham, University of Jaffna (Sri Lanka),
Ilse Wolfram, Deutsche Musiktherapeutische Gesellschaft (Deutschland),
Theodoros Kyrkoudis, Democritus University of Thrace (Greece),
Miroslav Prstacić, University of Zagreb (Croatia)
Adebayo Oyeronke, Covenant University (Nigeria)

REDAKCJA / EDITORS

Wiktor Czernianin – redaktor naczelny / *editor-in-chief*
Kiriakos Chatzipentidis – sekretarz redakcji / *assistant to the editor*

„Przegląd Biblioterapeutyczny” (półrocznik) znajduje się na
liście czasopism punktowanych MNiSW (część B, poz. 1380, pkt. 5).

Deklaracja o wersji pierwotnej:

Wersją pierwotną czasopisma „Przegląd Biblioterapeutyczny” / *Bibliotherapy Review*
jest wersja elektroniczna.

Wydane staraniem Instytutu Psychologii Wydziału Nauk Historycznych
i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego.

*Published by Department of Psychology Faculty of Historical
and Pedagogical Sciences University of Wrocław.*

Redaktor merytoryczny tomu: Wiktor Czernianin
Redaktor tematyczny: Wita Szulc
Redakcja polonistyczna: Halina Czernianin
Korekta: Kiriakos Chatzipentidis

© Copyright by Department of Psychology,
University of Wrocław, Poland

Cover design: Marcin Fajfruk
Typesetting: Bartłomiej Siedlarz, Tomasz Kalota

ISSN 2391-971X

Publishing House eBooki.com.pl
ul. Obornicka 37/2
51-113 Wrocław
tel.: +48 602 606 508
e-mail: biuro@ebooki.com.pl
WWW: <http://www.ebooki.com.pl>

Spis treści

Od Redakcji	7
-------------------	---

ARTYKULY

Wiktor Czernianin, Halina Czernianin

Filozofia jako terapia w perspektywie biblioterapii.....	11
--	----

Michał Kott

Animacja jako metoda aktywizacji osób starszych	33
---	----

Michał Kott

Warunki życiowe seniorów we współczesnej rodzinie w kontekście funkcjonowania instytucjonalnych form aktywności	43
--	----

Anna Kapusta

Wyspiański biblioterapeutyczny, bo zgenderowany? O pragmatyzacji instytucji klasyka	53
--	----

Anna Kapusta

Genderowanie percepcji. <i>Requiem</i> : tekst uważności.....	69
---	----

Anna Kapusta

<i>Gender</i> lęku. Wyspiańskiego baśnioterapia „nie-męskości”	89
--	----

Witold Podskarbi

Mamo, tato, co to jest wojna? Czyli jak tłumaczyć wojnę dzieciom, czytając książki	135
---	-----

DZIAŁ MIĘDZYNARODOWY

Clarice Fortkamp Caldin

Course Conclusion paper about Bibliotherapy	155
---	-----

SPRAWOZDANIA

Wita Szule

Słowo w krajobrazie kulturowym arteterapii	169
--	-----

Recenzenci.....	173
-----------------	-----

Wskazówki dla autorów	174
-----------------------------	-----

Contents

From Editor.....	7
------------------	---

ARTICLES

Wiktor Czernianin

Halina Czernianin

Philosophy as a therapy in view of bibliotherapy.....	11
---	----

Michał Kott

Animation as a method of activating seniors.....	33
--	----

Michał Kott

Living conditions of seniors in a contemporary family in the context of the functioning of institutional forms of activity.....	43
--	----

Anna Kapusta

Wyspiański is bibliotherapeutical, because is gendered? About pragmatization of classic's institution	53
--	----

Anna Kapusta

The gender of perception. Requiem: the text of mindfulness.....	69
---	----

Anna Kapusta

The gender of an anxiety. The Wyspiański's fairy-tale as a bibliotherapy of „no-masculinity”	89
---	----

Witold Podskarbi

Mom, dad, what war is? How to explain war to children by reading books	135
--	-----

INTERNATIONAL DEPARTMENT

Clarice Fortkamp Caldin

Course Conclusion paper about Bibliotherapy	155
---	-----

REPORTS

Wita Szulc

Word in cultural landscapes of arts therapies	169
---	-----

Consulting editors	173
--------------------------	-----

Guidelines for Authors.....	174
-----------------------------	-----

Od Redakcji

From Editor

Problematyka związana z filozofią jako terapią jest jeszcze w biblioterapii niezbyt dobrze znana. Dlatego też celowym wydawało się przedstawienie jej zagadnień i metod w kontekście ujęć stosowanych w biblioterapii. Tym bardziej, że stosunkowo często używa się w niej wiele podstawowych pojęć i terminów z różnych teorii etycznych. Sposób natomiast, w jaki naświetlono w artykule, pt.: *Filozofia jako terapia w perspektywie biblioterapii*, związki między filozofią jako terapią a biblioterapią, a także zawarte sugestie dotyczące ich wzajemnego oddziaływania, wyrażają własne poglądy autorów w tych dyskusyjnych kwestiach. Sądzymy jednak, że ukazane koncepcje wewnętrznego życia człowieka staną się nośne, a także cenione również w poznawczym nurcie biblioterapii.

Choć największą grupę uczestników biblioterapii stanowią dzieci, nie możemy nie przedstawiać problematyki związanej z biblioterapią osób starszych. Temu zagadnieniu poświęcone są dwa artykuły Michała Kotta, *Animacja jako metoda aktywizacji osób starszych*, oraz *Warunki życiowe seniorów we współczesnej rodzinie w kontekście funkcjonowania instytucjonalnych form aktywności*, w których zwraca uwagę na to, jak ważnym elementem działań, które mają na celu zwiększenie aktywności seniorów, jest uczestnictwo tych osób w różnych formach działalności instytucjonalnej. Proponowane osobom starszym przez placówki formy aktywności dotyczą płaszczyzn: społecznej, edukacyjnej oraz artystycznej, są korzystne dla nich z racji wzrostu poczucia własnej wartości. Jednocześnie przyznać należy – podkreśla Autor w kolejnej artykule – że rola seniorów w życiu społecznym ma swoją wartość. Osoby starsze nadal są przekaznikami tradycji, a dysponując większą ilością czasu wolnego, są w stanie pomagać młodym, zabieganym i zapracowanym członkom społeczeństwa. W sytuacji kiedy komunikacja i współpraca międzypokoleniowa szwankuje, zaangażowanie się w inne formy aktywności – wolontariat, uczestniczenie w życiu społecznym – umożliwiające nie tylko zaspakajanie własnych potrzeb, ale także aktywne spędzanie czasu i nawiązywanie nowych kontaktów w grupie rówieśników, staje się substytutem, który rekompensuje tego typu problemy. Warto w tym miejscu wspomnieć również o wartości czytelnictwa osób starszych, a zarazem walorze terapeutycznym oddziaływania książki, która jest w stanie przeciwdziałać osamotnieniu. Czytający może bowiem identyfikować się z postaciami powieści, które nie tylko zapełniają pustkę w jego życiu, ale stanowią swoistą odskocznnię od codziennych problemów, pozwalają nabrać dystansu do siebie i otaczającego świata.

Z kolei artykuły Anny Kapusty, *Wyspiański biblioterapeutyczny, bo zgenderowany? O pragmatyzacji instytucji klasyka i inne*, prezentują projekt wykorzystania dorobku twórczego i postaci Stanisława Wyspiańskiego jako gotowego materiału biblioterapeutycznego. Przedmiotem i celem badań jest tu zasygnalizowanie koncepcji eksplorowania zasobów twórczych Stanisława Wyspiańskiego jako obszaru napięć, które są potencjalnym punktem wyjścia do prowadzenia procesu biblioterapeutycznego.

Natomiast celem pracy Witolda Podskarbiego, pt.: Mamo, tato, co to jest wojna? Czyli jak tłumaczyć wojnę dzieciom, czytając książki, jest omówienie problematyki związanej z podejmowaniem przez dorosłych rozmów z dziećmi o trudnych problemach, takich jak wojna, tolerancja czy radzenie sobie z własnymi emocjami. Przed wszystkim analizie poddane zostały wybrane książki – ich fragmenty oraz ilustracje przedstawiające konflikty wojenne.

W „Dziale Międzynarodowym” przedrukujemy za zgodą Autorki, Prof. Clarice Fortkamp Caldin z Universidade Federal de Santa Catarina, jej artykuł, pt.: Course Conclusion paper about Bibliotherapy, na temat kształcenia w zakresie biblioterapii w Brazylii. Temat ten jest bardzo interesujący, zwłaszcza w kontekście zbliżającej się, organizowanej m.in. przez naszą Redakcję, konferencji „Biblioterapia w ośrodkach akademickich”.

Numer zamyka bardzo interesujące sprawozdanie Wity Szulc, Słowo w krajobrazie kulturowym arteterapii, poświęcone odbytej w dniach od 16. do 19. września 2015 roku w Palermo na Sycylii, XIII Europejskiej Konferencji ECARTE pod hasłem „Krajobraz kulturowy w arteterapii – uczestnictwo, różnorodność i dialog.” Konferencja zgromadziła ponad 300. uczestników z 39. krajów świata i sześciu kontynentów: Europy, Azji, obu Ameryk, Afryki i Australii.

I KONFERENCJA: „BIBLIOTERAPIA W OŚRODKACH AKADEMICKICH”

08 kwietnia 2016 r. (piątek) | godz. **9.00 – 16.00** | Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu

Organizatorzy: „Przegląd Biblioterapeutyczny”, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich - Sekcji Bibliotek Naukowych, Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne, Stowarzyszenie Arteterapeutów Polskich „Kajros”.

Rada naukowa: Przewodnicząca - prof. Wita Szulc, prof. Bernadeta Szczupał, prof. Danuta Borecka-Biernat, dr Anita Stefańska, dr Halina Czernianin.

Rada programowa: przewodniczący – dr Wiktor Czernianin, sekretarz – mgr Kiriakos Chatzipentidis, mgr Genowefa Surniak, dr Stefan Kubów.

MOTYW PRZEWODNI: POLSKA SZKOŁA BIBLIOTERAPII

Plan Konferencji:

1. referaty zaproszone;
2. dyskusja;
3. panel Sekcji Bibliotek Naukowych SBP nt. bibliotekarzy dyplomowanych.

Wszystkie referaty będą opublikowane w „Przeglądzie Biblioterapeutycznym” 2016, nr 1. Informacji dodatkowych udziela mgr Kiriakos Chatzipentidis, tel. (71) 367-20-01 w. 134.

Zapraszamy

Zapraszamy również chętnych na Studia Podyplomowe Biblioterapii. Aby III edycja ruszyła na początku 2016 roku potrzeba najmniej 15. uczestników, zgłosiło się 12 osób, gorąco zachęcamy do uzupełnienia tej dwunastki! Zainteresowanych prosimy o odwiedzenie strony www Studiów (psychologia.uni.wroc.pl) i zapoznanie się ze szczegółami naszej oferty edukacyjnej.

Recenzenci

Consulting editors

Prof. dr hab. Zbigniew Andres

Dr Lucyna Biały

Prof. UW. dr hab. Danuta Borecka-Biernat

Prof. UMCS dr hab. Stanisława Byra

Dr Dorota Chmielewska-Łuczak

Dr Halina Czernianin

Dr Małgorzata Czerwińska

Dr Furmanowska Mirosława

Dr hab. Artur Jazdon

Dr Marta Kochan-Wójcik

Prof. APS dr hab. Agnieszka Konieczna

Prof. UW. dr hab. Andrzej Ładyżyński

Dr Wanda Matras-Mastalerz

Dr Joanna Piskorz

Dr Ryszard Poprawa

Dr Małgorzata Prokosz

Prof. UW. dr hab. Alicja Senejko

Prof. APS dr hab. Bernadeta Szczupał

Dr Anita Stefańska

Prof. PWSZ im. Witelona w Legnicy dr hab. Wita Szulc

Prof. UP w Krakowie, dr hab. Jolanta Zielińska

Prof. WSNS Pedagogium w Warszawie, dr hab. Hanna Żuraw

Prof. UWM dr hab. Agnieszka Żyta

Wskazówki dla autorów

Guidelines for Authors

Artykuł zapisany jako dokument tekstowy w formacie DOC prosimy przesłać drogą elektroniczną na adres: k.chatzipentidis@psychologia.uni.wroc.pl

Prosimy o używanie pisma Times New Roman. Wielkość pisma:

- imię i nazwisko autora (autorów), ich afiliacja – 12;
- tytuł opracowania wyśrodkowany i pogrubiony – 14;
- śródtytuły wyśrodkowane, bez numeracji – 12;
- tekst podstawowy, odstęp między wierszami 1,5, marginesy 2,5 cm – 12.

Cytaty prosimy pisać kursywą, bez cudzysłowu, dłuższe cytaty prosimy wydzielać z tekstu, odstęp między wierszami 1,0. Tabele i rysunki prosimy ponumerować kolejno w całym artykule i opatrzyć odpowiednio tytułem lub podpisem:

- rysunki w postaci elektronicznej prosimy dostarczać w formatach importowalnych do programu MS Word, np. tif, jpg, bmp, eps, pcx, wmf;
- rysunki sporządzone w wewnętrznym programie MS Word powinny stanowić całość;
- elementy powinny być zgrupowane (nie powinny być rysowane bezpośrednio w pliku tekstowym).

Odsyłacze należy umieszczać w strukturze tekstu w nawiasach (np. Czernianin 2008, s.63). Tekst powinien zawierać bibliografię. Do artykułu należy dołączyć streszczenie lub abstrakt w języku polskim i w języku angielskim wraz z tytułem. Abstrakt, np. według następującego porządku: 1) przedmiot i cel badań, 2) metoda badań, 3) rezultat badań, 4) konkluzja.

Minimalny okres oczekiwania na opublikowanie tekstu wynosi ok. 6 miesięcy (półrocznik). W przypadku, gdy opinie na temat oferowanego tekstu są rozbieżne, okres oczekiwania może być dłuższy. Materiały nadesłane do redakcji (wydruki, płyty CD) nie są zwracane.

Redakcja prosi autorów publikacji o ujawnianie informacji o podmiotach przyczyniających się do powstania publikacji (wkład merytoryczny, rzeczowy, finansowy). Główną odpowiedzialność za podanie tych informacji ponosi autor zgłaszający artykuł. „Ghostwriting”, „guest authorship” są przejawem nierzetelności naukowej, a wszelkie wykryte przypadki będą demaskowane.

ZOSTAŃ BIBLIOTERAPEUTĄ!

Instytut Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego zaprasza na
STUDIA PODYPLOMOWE BIBLIOTERAPII

Studia przeznaczone są dla:

- wychowawców i nauczycieli
- bibliotekarzy i polonistów
- psychologów i pedagogów
- pracowników służb socjalnych, pracowników służby zdrowia oraz osób duchownych

Na studiach zdobędziesz wiedzę i umiejętności z zakresu zastosowania biblioterapii w rozwiązywaniu psychologicznych i pedagogicznych problemów osób chorych, nieprzystosowanych społecznie, potrzebujących wsparcia psychicznego na różnych etapach życia.

Studia pomogą Ci wzbogacić warsztat pracy o nowe, szersze spojrzenie na książkę i pokażą możliwości działań terapeutycznych w oparciu o materiał czytelniczy.

Studia adresowane są przede wszystkim do osób zainteresowanych praktycznym zastosowaniem biblioterapii, niemniej jednak program uwzględni też przygotowanie do pracy naukowej w dziedzinie biblioterapii, metodologię badań naukowych, zgodnie z zaleceniami organizacji międzynarodowych zajmujących się standardami edukacji w zakresie terapii przez sztukę.

Czas trwania studiów: 2 semestry, 162 h praktyki i teorii

www.psychologia.uni.wroc.pl